

Megjelenik hetenként kétszer
szombaton és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely
(Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 20 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

A virilis választás kritikája

Municipiumainkban azok népeisége jogi személyiséggé organizáltatván, az ebben a minőségében köz- és magánjogoknak alanyává válik. Közjogok alanyává lévén: részt kap a nemzet imperiumából, ez az osztályrészét jutott közhatalom: a tulajdonképpeni törvényhatóság.

Éppen a fentieknek fogva sorsdöntő a nemzet életében az, hogy az évszázadok során milyen municipiális rendszert fejlesztett ki s hogy azt időként miként alakítja át a haladó korszellem követelményeinek megfelelően. És akkor, amikor a régi magyar municipiális rendszer nemzetünk alkotmányos életének olyan eredeti és pompás fejleménye, melyben állami képességünk és szabadságérzékünk egyaránt klasszikus módon tükröződött vissza, akkor hatványozottan nagy jelentőségű az a megfontolás, amely a közgazgatás rendezése során a törvényhozást irányította.

Ezt a megfontolást, ezeket az alapelveket legpregnansabbul a képviselőház közgazgatási bizottságának a kérdéses törvényjavaslat tárgyában a plénum elé terjesztett jelentésében találjuk megszövegezve.

A jelentésnek e része ezeket mondja: „az önkormányzati testületek ujjaalakításával tehát össze kell kötni azt a gondolatot és törekvést is, hogy — mindig a mult tanulságai alapján kijelölt vonalban maradván s az önkormányzat fenntartásával és erősítésével — az önkormányzat közéletébe és tevékenységébe lehetőleg bevonassék a társadalomnak az önkormányzatok céljai és feladatai iránt fogékony, azok életében érdekelt minden rétege s megszerveztessék minden konzerváló erő; másrészt az önkormányzati testületeknek a közgazgatási feladatokra való készsége és képessége fokoztassék“.

A közgazgatás rendezéséről szóló törvény intencióinak ez a tömör összefoglalása egyúttal rámutat arra az elemi postulatumra is, hogy az önkormányzati testületek összetételében a törvényhozót ugyanez a megfontolás vezette, amint kell is vezetnie mindenkor, amikor a nemzeti imperiumból

részt juttat, hogy t. i. e juttatásban csak olyanok részesedjenek, akik a nemzet legdrágább kincsével, az imperiummal tényleg a nemzet javára élni tudnak s akiket ezen legmagasztosabb jog gyakorlásában, minden osztályérdektől, minden egyéni egoizmustól és természetesen minden felekezeti velleitástól is mentesülve, kizárólag a közjó, a közérdek tiszta fényű csillaga vezérel.

Ez azután a magyarázata annak a körülménynek, hogy a nemzet feszült figyelemmel kíséri a közgazgatási reform hatályosulásának minden mozzanatát, legelső sorban pedig az új törvényhatóságok arcának mostanság kirajzolódó vonásait.

A közgazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. t.-c. tudvalevőleg öt csoportba sorozta az új törvényhatóságok tagjait: a leg többadófizetők közül választott tagoknak, az összes választók közül választott tagoknak, a szakszerűség, a vallásfelekezeti képviselő és az érdekképviselő című tagoknak, továbbá az örökös tagoknak s végül a hivatali állásuknál fogva tagoknak a csoportjaiba. Ha azt tartjuk szem előtt, hogy míg a társadalom a differenciálódott emberi szükségleteket a rendek és osztályok ellentétes komponens érdekeinek egyenközéneben teremti meg, míg az állami élet — minden alakzatában s így önkormányzati megnyilvánulásában is — a közjóknak összhangzóan irányított egyenesvonalu érvényesítésére törekszik, úgy el kell ismerünk, hogy az új törvényhatóságok személyi elemeinek ezen összeállítására teljesen megfelelő s alkalmas nyújt a törvényhatóság minden rendű és rangú polgárának arra, hogy a törvényhatóság életének irányításában a közjótól vezetettve közreműködhessek.

A mai napig Zemplénavármegye ujonnan alakuló törvényhatósági bizottságának két csoportja választott már meg. A július hó 11-én megtartott rendkívüli közgyűlés választotta meg az új törvényhatósági bizottság négy örökös tagját. A törvényhatóság négy kiváló érdemű férfiut tisztelt meg azzal, hogy örökös tagjaivá választotta őket, de ezzel a választással a

törvényhatóság önmagát is megtisztelte, amikor választásával biztosította magának a négy kiváló közéleti férfiú önzetlen munkásságát a törvényhatóság s így a köz javára.

Az új törvényhatóságnak már megalakultnak tekinthető második csoportja a virilisek csoportja, kik az új törvény szerint a legtöbbadófizetők névjegyzékébe felvett választók által voltak megválasztandók a törvényhatóság székházában október hó 18. napján.

Ez utóbbi választás során tehát a virilizmus képviselője felett történt meg a döntés.

Jól tudjuk, hogy a virilizmusban általában egy egészséges alapeszmé némileg drasztikus módon érvényesül. A nagyobb vagyonnal ugyanis rendszerint magasabb intelligencia, valamint a helyi közgazgatás menete iránt való nagyobb érdeklődés is szokott járni, ami bizonyos arányosan nagyobb befolyást indokol, de a törvényhozó — a most megalkotott közgazgatási reform kapcsán — a törvényhatósági önkormányzat plutokratikus színezetének elkerülése vagy legalább is enyhítése végett arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy a virilizmus említett nagyobb szohozjuttatását a választóknak csoportokra osztása által is el lehet érni, anélkül, hogy a kevésszámú nagy adófizetőknek közvetlen személyes törvényhatósági képviselői minőség adassék.

A folyó hó 18-án végbement leg többadófizetők választásán 216 szavazásra jogosult virilistának kellett a saját kebelükből három csoportban 24—24 s így összesen 72 virilis képviselőt megválasztania. A 216 szavazásra jogosult közül 48 távol maradván, választói jogosultságukat 168-an gyakorolták.

Mint hogy a választás rendben és simán ment végbe, annak érvényességéhez nyilván szó sem fér s miután a megválasztottak törvényes választás útján nyerték mandátumaikat, őket az új törvényhatósági bizottság teljes jogu tagjainak kell tekintenünk, kiknek a közjó érdekében kifejtendő munkájához ugyancsak a közjó érdekében a legjobbakat kívánjuk.

Azonban mindenfajta választásnál bizonyos statisztikázó hajlam fogja el a közügyekkel foglalkozó embert, ami könnyen megbocsátható időtöltés akkor, ha

arra gondolunk, hogy a statisztika — magasabb szempontból tekintve — nem pusztán szám adatokkal való játék, hanem a különböző életjelenségekre, így a közéletiekre is, fénytvető törvényszerűségek feltárása, melyek olykor megdöbbentő valóságokat, olykor pedig a lelkek mélyébe világító törekvéseket tesznek felismerhetőkké.

Az október 18-iki választásoknak statisztikája egyebek közt azt a körülményt hozta nyilvánosságra, hogy a szavazásban résztvett 168 virilis választó a megválasztott 72 virilis képviselő személyében 20 keresztény és 52 zsidó hitfelekezeti polgártársunknak juttatott virilis képviselőt Zemplénavármegye törvényhatósági bizottságában, más szóval a virilis alapon megválasztott képviselőknek 28%-a keresztény, 72%-a pedig zsidó hitfelekezeti.

Ha arra gondolunk, hogy a 216 szavazásra jogosult választó — a keresztények javára való 2%-nyi eltolódással — fele-fele részében tartozik a keresztények és a zsidó vallást követők közé, ha arra gondolunk, hogy a távolmaradottak 63%-a éppen a keresztény választók közül rekrutálódott, úgy a választás eredménye különösebb meglepetést vagy feltűnést alig keltene, hiszen a régi törvényhatósági bizottságnak összesen 168 leg többadófizető tagja közül is 81 keresztény és 87 zsidó tagja volt.

Általában mindent rendben találva is, mégis fel kell tűnnie annak, hogy akkor, amikor a szavazásra jogosultak létszámában a zsidó és keresztény választók körülbelül egyenlő arányban vannak képviselve, ugyanakkor a megválasztottak közt keresztények csak elenyésző, csaknem törpe minoritásban találtattak érdemeseknek arra, hogy Rákóczi vármegyében e címen a vármegye székházában helyhez jussanak.

Fell kell tűnnie — minden megnyugvás ellenére is — annak, hogy a vármegye közéletében évtizedek óta érdemes munkásságot kifejtő férfiak kimaradtak, míg számosan kerültek bele a törvényhatósági bizottságba a közéleti munkában teljesen homo novusok és olyanok is, kik ugyan a választói névjegyzékbe fel voltak véve, de sem foglalkozásuknál fogva, sem egyéb okokból az egészséges viri-

lizmus valóban jogosult képviselőiül is nehezen tekinthetők.

És annak ellenére, hogy minden foglalkozást egyaránt értékelünk, annak ellenére továbbá, hogy minden felekezetenek a neki kijáró megbecsülést fenntartás nélkül megadjuk, nem mehetünk el szó nélkül az olyan illetékes helyekről, ez esetben éppen a zsidóság köréből is kikerült hirdások mellett, amelyek e választásnak fentismerttetett eredményét nem a törvényhatósági közakarat véletlen megnyilvánulásának tüntetik fel, hanem nyíltan elismerik azt, hogy ez az eredmény előre megrendezett igazgatásnak műve, sőt a zsidóság-nak tendenciózus demonstrációja, amit nyilvánvalóvá tesz az a körülmény is, hogy az ugynevezett zsidó ellenlistára a zsidóság csupán csak négy keresztényt vett fel, amivel nyilván dokumentálta azt a meggyőződését, hogy 110 keresztény közül csupán négyet érdemelt a megválasztásra akkor, amikor a 106 zsidó választó közül 68-at tart méltónak az ősi vármegye székházában helyfoglalásra.

Azt is halljuk, hogy a zsidóság-nak belátóbb elemei maguk is gretesznek és elhibáztottnak tartják már a fenti választási eredményt előidézték akciójukat, bár tudva nagyon, hogy a politikában nem mentő, hanem súlyosító körülmény, ha az ember nem tudta mit cselekszik, amint ezt egy eszes zsidó ember megírta valahol.

Ha a zsidóság valamely tényleg létező, avagy vélt sérelme miatt csupán demonstrációnak szánta ezt a választási kampányt, úgy ezáltal bizonyos politikai rövidlátásnak adta tanujelét, hiszen a bizottsági tagok választásának hivatása a törvényhatósági akarat kimunkálása, részben a nemzeti imperiumnak odaitélése az arra legméltóbbak számára, nem pedig játékokra, demonstrációra és állítólag kapott sebek mutogatására való alkalom.

Amde ez a demonstrációnak mondott puccs politikai iskolázatlanságra is vall, hiszen ugyancsak zsidó író mondotta, hogy minden jóra való politikusként alkalmazkodnia kell az ország akusztikájához, ami pedig az ország akusztikájára nézve áll, kétségkívül áll az ősi Zempléni vármegye földjére nézve is, ahol talán ott rezeg még valami Rákóczi és Kossuth lángelkéből.

Befejezésül még egy zsidó író-tól való idézetet!

Kinában — írja a hivatkozott zsidó író — az udvari borbélynak az a próbája, hogy egy legyet kell kettévágnia a menyfiának orrán, de úgy, hogy a felséges orrnak bántódása ne essék. Aki ezt nem tudja, az nem való császár borbélyának és császár miniszterének s utána az ország úgy marad, mint akit beszappanoztak, de meg nem beretváltak.

Ami azonban Kinára nézve áll,

áll minden országra nézve, ami a császár borbélyára nézve áll, az áll az ország minden politizáló polgárára nézve is; aki egy fontos közjogi aktust demonstrációra használ fel, az rossz borbély, helyesebben rossz politikus, a rossz politikus pedig ne ártsa bele

magát a közügyeibe, mert kiszámíthatatlan károkat okozhat az országnak, amelynek pedig ő is fia, akit minden keresztény magyar ember szívesen vall testvéreinek e sorsu ország közjövésének előmozdítására irányuló önzetlen és békés tevékenységében.

Ezrekre menő lelkes tömeg fáklásmenettel ünnepelte hétfő este a főispánt

A virilis választás eredménye a legmelegebb demonstrációt váltotta ki a főispán mellett.

A zempléni virilis választások eredménye, ha országos viszonylatban nem is eredményezte a várt és remélt natást, a vármegyében — különösen azoknál, akik annak eredményében a főispán elleni tüntetést vélték fölfedezni — messzehallatszó, súlyos kritikát váltott ki, sőt Sátoraljaujhely és Sárospatak polgárságának egyenesen arra szólított alkalmul, hogy egy spontán tüntetés keretében adjon kifejezést szeretetének és ragaszkodásának a kormányzat exponensével — Széll József főispánnal szemben.

Az országos sajtóban egyedül a Zempléni legjobban ismert hétfői reggeli lap foglalkozik a választás eredményével olyan tendenciózus cikkekben természetesen, amilyeneket a lap szerkesztőjének a to-kaji választókerületben két ízben is elszenvedett érzékeny vereségei tesznek leginkább érthetővé, mert egyébként a tárgyilagosságnak még az elemeit is nélkülözi. Hogy a lap közléseinek tendenciózus volta mégis rámutassunk, csak egyetlen állítást ragadjuk ki, hogy t. i. szerinte Széll József főispán a választáson 5 szavazatot nyert volna, holott tudvalevőleg 25 szavazatot esett rá. Erre az állítólagos 5 szavazatra épült azután föl „A Reggel” cikkirója minden további állítása, amelyekkel éppen azért nem vitázunk, mert már a következtetések kiindulópontja is hamis.

Mult lapszámunkban megjósoltuk, hogy az a felekezeti irányú tendencia, amely a győztes listát annyi meggondolatlansággal létrehozta, hamarosan kiváltja az ellenakciót. Ilyen ellenakció két oldalról is megnyilvánult. Azon komoly, értékes és számottevő egyéniségek részéről elsősorban, akiknek lesújtó véleménye a dolgok alakulásáról teljesen tisztázottá tette a dolog lényegét, az az impozáns tüntetés másfelől, melyet egyes szervezetek rendeztek hétfőn este a főispán mellett s amely tüntetéshez — kétségtelen megállapításunk szerint — csatlakoztak társadalmunk mindenben jelentős, komoly és értékes tagjai is.

Csak újabb tévedésbe esnek tehát a virilis választásra egyesült alkalmi párt s annak néhány vezetője, ha a kelletnél súlytalannabbá akarnák degradálni a hétfő esti tüntetést.

Módunkban van legilletékesebb helyről szerzett értesülésünk alapján azt is megállapítani, hogy nem helytálló azon híresztelés, melyet egyik miskolci lap lanszírozott, mintha az itteni virilis választás eredménye bármi tekintetben is összefüggésbe volna hozható főispánunk állásával.

Tagadhatatlan mégis, hogy a virilis választások eredménye s az ezzel összefüggésbe hozott kombinációk készítették városunk szer-

vezeit és társadalmát, hogy egyesülve Sárospatak szervezeteivel hétfőn este impozáns fáklásmenetben vonuljanak föl a vármegyeháza elé, spontán megnyilvánulást óhajtván adni annak a bizalomnak, szeretetnek és ragaszkodásnak, mely főispánunk irányában él a tömegek lelkében is.

A Dohánygyár előtt rendben sorakoztatott óriási tömeg fáklák alatt katonás menetben vonult a vármegyeháza előtt. A tüntetők száma állandóan szaporodott s a vármegyeháza elé tömegben már ott láttuk társadalmi életünk elitjét, magyar uri asszonyokat s magas közfunkcionáriusokat is.

Zugó éljenzés fogadta a vármegyeháza erkélyén megjelent Széll József főispánt, akit a tömeg élén Petrasovszky Leó c. kanonok üdvözölt — mondván, hogy egy lelkesedésében s ha kell, elhatározásában is hatalmas tábor vonult fel eléje, — hogy legmélyebb tiszteletüknek, bizalmuknak, szeretetüknek és törhetetlen ragaszkodásuknak adjanak kifejezést.

Mi a keresztény nemzeti gondolat légkörében élünk — mondotta tovább a szónok — mi nem

vagyunk ellenségei senkinek, mi mindenkit szeretünk — erre isteni Mesterünk tanított — mi az egyetemes magyar testvériségért rajongunk s ha mégis tévedésből, félreértésből, emberi gyarlóságból vagy meggondolatlanságból sebet ütöttek Méltóságodnak mindenkit megértő szívére, nyujtson Méltóságodnak erőt és törhetetlenséget a mi mostani tisztelgő megjelenésünk.

A főispán válaszában a legmegegyezőbb közvetlenséggel, hálás szavakkal köszönte meg a bizalomnyilvánítást.

Hivatali állásom mérsékletre int — mondotta — bármennyire is elítélem azt a politikai hibát, mely erre a reám nézve megtisztelő demonstrációra alkalmat adott. Talán arra adatott ez az alkalom, hogy közelébb jussunk egymáshoz. E helyen, ahonnan Kossuth szórta lángelkét, úgy érzem, hogy a közelség hőhullámot zu-dított ki felém, napot hozott az éjszakába, harmóniát a zür-zavarba, krisztusi harmóniát, amely kell nekem, hogy szociális munkám áldást hozó legyen. Ez ad nekem erőt, hogy minél többet dolgozzam tiértetek és a ti érdekeitekért. A főispán közvetlen szavait a leglelkesebb óvációkkal fogadta a tömeg s a Hiszekegy eléneklése után a legteljesebb rendben osztott szét.

Nem a mi hivatásunk már most, hogy a lefolyt események konzekvenciáit megmutassuk. A mai magyar időkben minden erőnek és minden egyetértésnek össze kell fognia. Ha ma hibák, elcsuszások történnek, meg kell találni minden eszközt és módot a kisiklások helyreigazítására. Mi nem hirdünk oktalan harcot, háborúságot s ezáltal is az a legtárgyalosabb véleményünk, hogy azoknak kell a hibát reparálniok, akik azt elkövették.

Impozáns keretek között folyt le Sátoraljaujhelyen a turisták országos vándorgyűlése

Sátoraljaujhely, október hó.

Jól jeleztük legutóbbi lapszámunkban, hogy október 20 nagy ünnepe lesz Sátoraljaujhely város közönségének. Ma mégis azt hisszük, hogy ez a nap nemcsak nagy ünnepnapja volt, hanem egyszerűs mind jelentős dátum idegenforgalmi törekvéseink történetében.

Akik részt vettek a Magyar Turista Szövetség sátoraljaujhelyi vándorgyűlésén, azok meghatóan, telve gyönyörűséggel élvezték azt a kiváló sikert, amellyel a vármegye, a város, a turistaosztály vezetői az ország minden részéből ideérkezett turisták meleg rokonszenvét, barátságát egy csapásra meghódították.

A turisták szombat este érkeztek városunkba. A vasútállomáson dr. Orbán Kálmán polgármesterrel az élen többszáz főnyi közönség és a Dohánygyár fuvós zenekara fogadta őket. A város nevében Márton Elek közigazgatási tanácsnok mondott üdvözlőbeszédet, amelyre Jász Géza, a MTE alelnöke válaszolt.

A turisták elhelyezése után a Vigadóban ismerkedési estélyre jöttek össze. A turistacsoportokban ott láttuk Budapestről a Magyar Turista Egyesület, Gyopár, FTC, Természetbarátok, Magyar Munkások TE-t, vidékről Miskolc, Diósgyőr, Nyíregyháza, Debrecen, Eger nagyobb csoportokkal, a többi egyesületek pedig képviselőikkel vettek részt. Ez az ismerkedési estély, amelyen a vendégeken kívül Széll József főispánnal az élen a vármegye számos előkelősége jelent meg, vidám hangulatban az éjfélutáni órákig tartott.

Reggel a Széll József kilátótoronyhoz rándultak ki. Az idő elég szeszélyesen viselkedett és így a kilátás nem volt a legjobb, mert a legszebb részeket eltakarta a köd.

A közgyűlést déli tizenkettőkor a Himnusz felhangzása után dr. Vigyázó János, a MTE társelnöke nyitotta meg és üdvözölte Széll József főispánt, a kormány képviselőit és a megjelenteket. Serényi Jenőnek, a Turista Szövetség életrekeltője emlékének áldozott a köz-

gyűlés. — Az elnök hangsúlyozta, hogy kötelességet rónak le, amikor a határszélen tartják a vándorgyűlést.

Bernáth Aladár alispán a vármegye nevében üdvözölte az ősi székház falai között megjelenteket.

Dr. Damjanovits Lajos min. tanácsos a kultuszminiszter, Papp Béla min. tanácsos a földművelésügyi miniszter, Zrinyi Ferenc őrnagy a honvédelmi miniszter nevében beszéltek igen hatásosan. Zsembery Gyula, Prém Lóránt, Wittich Andor és a helybeli turisták részéről dr. Oláh István mondottak üdvözlő szavakat.

A kereskedelemügyi miniszter képviselőjében Barna Bertalan min. tanácsos, vármegyénk szülöttje jelent meg. Nagy tetszéssel fogadott beszédét teljes egészében itt adjuk:

Mélyen tisztelt Vándorgyűlés!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A gyűlés tisztelt elnöke meleg szavakkal üdvözölt, mint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur kiküldöttét.

Legyen szabad az üdvözlést kettéválasztani. Azt a részt, amely a miniszter urnak szól, köszönettel nyugtázom és van szerencsém jelezni, hogy azt öccsellenciája elé fogom terjeszteni.

Ami csekély személyem üdvözlését illeti, itt helycsere kivánok, mert itt születtem én ezen a tájon. Ezért és a többszázéves tradíció alapján, mely engem őseim révén és vármegyéhez és speciál ez ősi falakhoz köt, úgy érzem nem lehetek e helyen vendég, nem lehetek e helyen én az üdvözlő fél; sőt, ha végigtekintek a megjelent diszes társaságon, csak azt mondhatom, nincsenek ebben a teremben olyanok, akik nálamnál nagyobb joggal üdvözölhetik azokat, akik a Csonkaország messze vidékéről jöttek ide, hogy gyönyörködjhessenek e hely szépségeiben.

De úgy érzem, éppen e tradíciónál fogva máshoz is van ép e helyen jogom és pedig ahoz, hogy e vidék, e város szépségei mellé odaállítsam azoknak trianoni szerencsétlen állapotát.

Csonka Zemplénavármegye és Sátorajajhely városa egészen hasonló megcsönkített drága hazánkhoz; annak a miniatűrjei.

Mert elvették Zempléntől a Kárpátokat, elvették az istenáldotta Ondava—Tapolny völgyét, az u. n. Tótkanaánt. Elvették a Laborc alsó folyásának és a Bodrog felső folyásának völgyét, azt a területet, melyet honfoglaló őseink legelőszőr szálltak meg e hazából s a melynek szintiszta magyar népről nagy irodalomtörténésziünk, Bodnár Zsigmond azt állapította meg, hogy ennek ajkán legszebben hallszik a magyar szó.

Azonban megmaradt Ujhelytől északra Széphalom, ahol Kazinczy Ferenc és vele a magyar irodalmi nyelv, a magyar kultúra alapja megszületett. És megmaradt délre Monok, ahol Kossuth Lajos és vele Magyarország politikai újjáéledése született meg.

De ha el is vették tőlünk Homonnát és Gálszécset, nem tudták elvenni a homonnai Drugethek elszántságát, akaraterejét, kultúr-főlényét, nem a Szécsi Gálok vízfőlényét, nem a Szécsi Gálok vízfőlényét. S nem vehették el Gálszécset együtt a Fáy Andrások

KUTNEWISKY

BUDAPEST,

IV., KRISTÓF TÉR 6.

Legujabb modeljeinkről prospektust és árajánlatot szívesen küldünk.

Szücs

Szalón

Szines

Szörmeáru

Szenzáció

meseszővő magyar lelkét, illúziós magyar reményteljességét. S nem vehették el a töketerebesi kastéllyal és mauzoleummal együtt az Andrássy Gyulák politikai iskolázottságát, történelmi tradícióit és jövőbe tekintő lelkét.

S azért, mert az Ujhelytől négy kilométerre lévő Borsit, ahol a nagy Fejedelem, a legszebb lelkű és legáldozatosabb magyar, vármegyénk — hogy úgy mondjam — legfőbb védszentje, II. Rákóczi Ferenc született, elcsatolták, azért az évszázados fák, amelyek a nagy magyar mártir ringó bölcsője felett az altató dalt szolgáltatták, ma is ugyanugy susognak, ha velük a szellő játszadozik, ma is ugyanugy recsegnek-ropognak, ha a vihar lombjaikat tépdési, mint régen s ma is azt suttogják a játszi szellőnek, ma is azt bömbölik a rohanó viharba, hogy magyarok voltunk és magyarok leszünk!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! És Ujhely! Elvették arany kalással ékes rónaságát, hogy ne legyen kenyere. Elvették, hogy hadd pusztuljon a magyar nép éhen, szomjan!

De megmaradtak a hegyek, a honnan mélyen belelátni a halott-rablók zsákmányába; megmaradtak a hegyek: nem egy, de száz Sinai hegy, ahonnan messze beláthatunk az Igéret földjére. S ha ilyenkor elfog a szent indulat, erőt nyerünk arra, hogy tudjunk éhezni és szomjuhozni.

S a hegyeken megmaradtak a szőlők, amelyeknek nedűje erőt, elszántságot, kemény akaratot és bátorságot fog adni arra az időre, — ha még egyszer azt üzeni s mindnyájunknak el kell menni!...

A közgyűlés évi beszámolója után a jelentések és pályázatok feletti döntések voltak tárgysorozaton. Továbbá elhatározták, hogy kormányzóhoz hódoló, Zsitvay miniszterhez üdvözlő táviratot intéznek.

Délben a Vigadóban volt diszes bankett. A város és a turistavezetőség itt is bőkezűen gondoskodott a magyaros vendéglátásról.

A banketten Széll József főispán mondotta az első pohárköszöntőt, a kormányzóra. A lelkes éljenzéssel fogadott pohárköszöntő után Jász Géza MTE alelnök megható szavakkal mondott köszönetet a turisztika ügyének meleg felkarolásért s többek között ezeket mondotta:

— Itt van egy történelmi nevezetességű város, amely elismeri a turistaságot. Itt Széll József főispántól kezdve mindenki törekszik a turisztika javát szolgálni. Csonkamagyarország legszebb vidékén vagyunk Nagy köszönettel

tartozunk azért, hogy ilyen gyönyörű képeket láthattunk. Szavakkal nem lehet leírni ezt a lelkes fogadtatást. — Ezután a hatalmas ovációval fogadott posárköszöntőjében a melegen ünnepeelt Széll József főispánra, továbbá Bernáth Aladár alispán, dr. Orbán Kálmán polgármester és dr. Oláh István ny. kuriai bíró, osztályelnökre emelte poharát.

Barna Bertalan min. tanácsos pohárköszöntőjében elsősorban azokat élte, „akik a férfiakat dirigálják”: Sátorajajhely aszszonyait.

Anker János, a Magyar Munkás TE tagja pohárköszöntőjében arról beszélt, hogy a turisztikának nagy érdemei vannak abban, hogy a munkásság hazafias szellemben kíván nevelődni. Barna Bertalan örömmel állapította meg a munkásság szónokának beszédéből ezt és azon reményének adott kifejezést, hogy ez a nemes gondolkodás fogja áthatni mindenkor a magyar munkásságot.

Bankett után az Állami Borpince látta vendégül a turistákat. Deák Andor főfelügyelő szakszertű magyarázatait borkostolással (az utóbbiból volt több) egybekötve szívesen és érthető jókedvvel fogadták a turisták. Ennél jobb szakszertű magyarázatra nem is számíthattak.

S miután egyszer mindennek vége szokott lenni, estefelé ennek az igazán nagyszerűen sikerült vándorgyűlésnek is vége lett. A turisták az ötórás gyorssal, remélhetőleg sok felejthetetlen élménnyel utaztak tovább, itthagya bennünk azt a reményt, hogy a vándorgyűlés kellemes következményeként a nagyszerű rendezőségnek sikerült egy lépéssel előbbrevinni a hön öhajtott idegenforgalmunk ügyét. (v.a.)

H I R E K.

— Áthelyezés. A pénzügyminiszter dr. Bartha Attila helybeli pénzügyi s. titkár a sátorajajhelyi pénzügyigazgatóságtól jelen minőségében az eleki m. kir. adóhivatalhoz áthelyezte s egyben ezen hivatal főnöki teendőinek ellátásával megbízta. — Darvas Simon állampénztári főtitkár a szerencsi m. kir. adóhivataltól jelen minőségében a sátorajajhelyi adóhivatalhoz áthelyezte.

— Pénztárvizsgálat az államrendőrségnél. Chabada György számtanácsos, a debreceni kerületi államrendőrség számvevőségének főnöke Pálffy Kálmán számellenőrrel folyó hó 21-étől kezdődőleg öt napon keresztül a rendőrkapitányságnál és a kisállomási utlevélosztálynál pénztárvizsgálatot tart.

— Eljegyzés. Stofán Ilonkát, Stofán András helybeli Máv. pályafelügyelőnek az itteni reál-főgimnáziumban érettségét tett leányát f. hó 20-án, vasárnap jegyezte el Dobosy Ferenc helybeli reálgimnáziumi tanár.

— Házadómentesség. A városi adóhivatal értesíti azon háztulajdonosokat, kik valamely különben még használható állapotban lévő épületet a mai kor követelményeinek megfelelően lényegesebb költséggel átalakítának s a megkezdett átalakítást legkésőbb 1930. év végéig, illetve amennyiben 1930. év június végéig megkezdett átalakítás csak fokozatosan foganatosítható, legkésőbb 1931. augusztus elsejéig befejezik, az átalakítás után elért jövedelem-többlet az átalakítás és a befektetett tőke mérvéhez képest legfeljebb 30 évig terjedő időre a házadó alól mentesíthető. Ezen kedvezmény kiterjed az ilyen nagyobb-mérvű 1929. évi június 29. után eszközölt, illetve befejezett átalakításokra is. Akik az ilyen rendkívüli házadómentességi kedvezmény igénybe akarják venni, az átalakítási munkálatok megkezdése előtt legalább 15 nappal, de legkésőbb az építési engedély kérelmével egyidejűleg, azok pedig, akik ilyen átalakítási munkálatokat jun. 29. után, ezen hirdetés megjelenése előtt már bevégezték, 8 nap alatt kérhetik a városi polgármesterénél. E tekintetben felvilágosítást ad a városi adóhivatal.

— Baleset. Volom József péksegéd folyó hó 14-én Venedik Mihály Kossuth uccai pékműhelyében a forró kemence körül foglalatostkodott, amidőn saját vigyázatlansága következtében a lapát-ról a kezére csuszott tepsivel összeégette magát. Első segélyben a Társadalombiztosító orvosi rendelőjében részesítették.

— Meglopott hálótársak.

Berényi Jánosné szentesi lakos feljelentést tett a rendőrkapitányságnál, hogy mialatt folyó hó 20-án az éjszakát a széphalomi vámház mellett lévő cigánykunyhóban töltötte, 100 pengő értékű ruhanyújt ellopották. — Asztalos János helybeli kömtüvessegéd és hálótársa Kazinczy ucca 90. számú lakásán megszállott Weinszinger József péksegéd és az udvaron ruháit összeszedte és az udvaron elrejtette azzal a szándékkal, hogy azokat eltulajdonítsa. Szándékát azonban már nem tudta végrehajtani, mert társai ebben megakadályozták és a rendőrségnek átszolgáltatták.

A SINGER VARRÓGÉPEK
mégis A LEGJOBBAK!

— **Elrontott gyomor**, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Cseh paumák a ki-sajátított birtokokkal.** A maradékbirtokok kiosztásáról a cseh néppárti Lidové Listy érdekes kimutatást közöl, mely szerint 10 év alatt a maradékbirtokok száma 1532-re emelkedett, 134.697 hektár területtel. A maradékbirtokosok közül 40 szocialista, Csehországban 1046, Morvaországban és Sziléziában 316, Szlovénzskón 158 s Ruszinszkóban 12 marabékbirtokot létesítettek. A birtokok legnagyobb része át van írva az új tulajdonosokra, míg a kis földigénylők túlnyomó részben csak bérbe kapták a nekik kiutalt parcellákat, ami azt jelenti, hogy a törvény értelmében a telepesektől és a legszegényebb földigénylőktől a föld bármikor vissza is vehető. Ugyancsak a cseh néppárti Lidové Listy írja, hogy a földhivatal az agáriusok és szocialisták kezébe juttott és azért fest így a földelosztás. Ez nem volt nagy szociális mű, hanem politikai korrupció. A lelkek nagyban vásárlása volt. A közpénzekkel valóságos orgiákat üztek. A maradékbirtokok megszerzői nemcsak, hogy nem fizettek a kapott földért sem, hanem a birtokokra nagy szubvenciót is kaptak.

— **Elloptak egy arany fogsort.** A legutóbbi zsidó ünnepek alatt Hammerman József Széchenyi-tér 19. számú házában lévő tülethelyiségét ismeretlen tettes minden valószínűség szerint álkulcs segítségével megnyitotta és kisebb értékű különböző árut kevés pénzzel elloptak. A betörtoltvaj — mint az üzletben hagyott nyomok következtetni engedik, — egyéb értékesebb tárgyak után is kutatott, miközben olyan leltre bukkant, amilyennel tolvajok az ilyen éjnek idején végrehajtott egyéni vállalkozásoknál nem igen szoktak találkozni. A lelet egy fogsort volt, benne öt arany foggal. Hogy amugy is sovány zsákmányát értékesebbé tegye, zsebre-vágta a fogsort is. A károsult csak ünnepek után vette észre a tolvajlást és jelentést tettek rendőrkapitányságnál, ahol a nyomozást megindították.

— **Munkában az oláh rendőrség.** A bukaresti rendőrség 20. számú kapitányságnak vezetését most vette át Traján Jonescu, a sinajai rendőrség volt igazgatója, aki működését a fővárosban

mindjárt azzal kezdte meg, hogy bevitetett a rendőrségre egy Sárny László nevű magyar cserépfedő munkást, akivel egy elvégzett munkából kifolyólag apróbb nézeteltérése támadt. A rendőrkapitányság teljes személyzete előtt inkvizíciós torturáknak vetette alá a magyar munkást, úgy hogy igen súlyos állapotban szállították be a kórházba. Az inkvizíció után a rendőrszoba falairól csurgott az áldozat vére.

— **Visszaélések a TESz nevével.** Felkértek a következő nyilatkozat közlésére: Tudomásunkra jutott, hogy egyes, néha előkelő állású egyének úgy a fővárosban, mint a vidéken a TESz nevének illetéktelen és jogosulatlan felhasználásával különféle könyvekre és képekre előfizetőket gyűjtenek. Miután a TESz ilyen könyveket és képeket sem maga nem terjeszt, sem azoknak terjesztéséhez nevét nem adta és ezt a jövőben se fogja megtenni, annál kevésbé, mert az ügynökökkel való adománygyűjtést vagy megrendelés gyűjtését mindig elítélte, mint olyant, amely a jótékony adományok legjelentékenyebb részét idegen célokra juttatja, ezuttal is felkéri a kiszemelt hatóságokat és egyéneket, hogy az ily célból és a TESz nevének hangoztatásával náluk jelentkező ügynököket a rendőri közegeknek adják át. A TESz **ELNÖKSÉGE.**

— **Ujabb telekkönyvi részleges átadás a csehekkel.** Még csak most nyertek feldolgozást a Kassáról és Királyhelmecről érkezett telekkönyvek, de már a közeli napokban újabb részleges átadásra kerül a sor. — Ugyanis a trianoni telekkönyvi betétek közül eddig még nem kerültek átadásra az olyanok, ahol a külső vagy belső rész elszakított területre esik. Ugy a régi telekkönyvek, mint a betétek és az erre vonatkozó iratok másolatban kerülnek átadásra. Ezek átvétele céljából előreláthatólag november 10-én érkeznek a csehszlovák kiküldötték Sátorajjauhelyre. A magyar kiküldötték Budapestről már leutaztak Kassa és Királyhelmecre, ahol megkezdtek az átvételt, úgyhogy az odaírt iratok már pár nap múlva ide is érkeznek.

— **Öngyilkossági szándékkal fésűt nyelt.** A rendőrkapitányság zárkájában öngyilkossági kísérletet követett el f. hó 21-én egy Weiszinger József nevű péksegéd, aki lopás gyanúja miatt volt előzetes letartóztatásban. A gyanúsított a birtokában lévő hajfésűjét és egy jó adag dohányt nyelt le, amiktől természetesen rosszul lett. Cselekményét a zárkaór vette észre, mire mentőkocsin az Erzsébet közpórházba szállították

Nyomdahelyiségünk

Vármegyeház II-ik udvar első emelet.

HIRDETME NY.

A TOKAJHEGYALJAI BORTERMELŐK PINCESZÖVETKEZETE ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ALATT 1929. évi november hó 2-án délelőtt 10 órakor Sátorajjauhelyben a Gazdasági Egyesület hivatalos helyiségében (Vármegyeháza)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 9. 10., 11., 12., 16., 24. és 31. §-ainak, valamint a Függelék 10. és 11. §-ainak a módosítása.
2. A lemondás folytán megüresedett egy igazgatósági tagság betöltése
3. Esetleges egyéb indítványok az alapszabályok 20. §-g) pontja alapján.

Amennyiben az 1929. évi november hó 2-ára kitűzött ezen rendkívüli közgyűlésen a tagok határozatképes számban meg nem jelenének, — ez esetben az alapszabályok 19. §-a értelmében — 1929. évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor ugyan azon helyen új közgyűlést tartunk, mely a fenti tárgysorozat felett a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz.

Tisztelettel:

Az Igazgatóság.

— **A katonai toborzás új-ból megindult.** A katonai toborzás, amely folyó évi február hó 1-e óta szünetelt, újból megindult a m. kir. honvédség a trianoni békeszerződésben megállapított létszámra való kiegészítése céljából. A katonai felvétel feltételeit a közzétett hirdetések hirdetik. Az eddigi szabályoktól eltérő csupán az, hogy ezentúl a 20—27. év közöttiek avathatók fel, míg a 20. életévet be nem töltötteknek, s a 27. évüket már meghaladottaknak előbb a m. kir. honvédelmi minisztertől korengedélyt kell kérniök. További részletes felvilágosítást a jelentkezők a város katonai ügyekkel foglalkozó ügyosztályában (Városház, 1. emelet, 2. számú szobában) kapnak, ahol a szükséges feltételek fennforgása esetén részükre az u. n. belépési bizonyítványt is ki fogják adni.

NEM TRÜKK. VALÓSÁG!

Kedves, sz árból
barátságos, o
tisztá b 20⁰⁰
a

Bőséges é árból
izletes t
házi k
e
z
é
s
i 10⁰⁰

engedményt kap Ön mint ezen lap előfizetője

BUDAPESTEN a
Park-Nagyszállóban
VIII., Baross-tér 10.

Négy szobás lakás a Széchenyi-téren kiadó

és november 1-én beköltözhető.

Érdeklődni lehet a Sátorajjauhelyi Népbanknál

Gyakornok

könyvelési munkálatokhoz, jóírású fiatal leány keresetetik. Cim a kiadóhivatalban

A Dohánygyár sarkán lévő HIRDETŐOSZLOP,

mely sütemény, cukorka és gyümölcs árusítására alkalmas,

azonnal bérbeadó

Értekezni a Magyar Hirdetőiroda fiókjánál vármegyeháza II. udvar.

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban

SINGER VARRÓGÉP

MINDENT VARR, STOPPOL ÉS HIMEZ

Kedvező fizetési feltételek

Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Sátorajjauhely, Rákóczi ucca 19.